

Մ Է Տ Ս Յ Ը

Հ Ա Գ Ը Գ Է Թ

Սէտայը Հաղըգէթ շինարար Հաֆթատա
իբր, Եանի Զարչեմպիս վէ ճուման էր-
թէսի կիւնէրի նէշը օլունաճաղ տըր .
Ապօնէ իշին, Զաղմաղճըլարտա Յակոբ-
եան-Խանընտա 3 նուաթըօլու օտայա միւ-
րաճաթ իյլէմէլրի :

Իշպու Սէտայը Հաղըգէթ ին
Սէնէլլի փէշին, պիր Լիւրա Դըշ. 100
Այլը պըլըլը Լիշ Սէնէլլի 60
Իշ պըլըլը 55
Պիր նուաթէսի 4
Տաշրա իշուն բօթթա իւճըթի գամմ օլուր :

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԹԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 10 ՃՈՒՄԱ ԵՐԹԷՍԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

4 ԱՊՐԻԼ 1890

ՍՀՎԱԼԸ ԻՎՐՈՐԱ

Ինկիլթ-ԵՐՐԱ : Կէչէն հաֆթա , Ահ-
վալը Եվրոբա պահսընտա , Ինկիլ-
թէրա իւղէրինէ Եաղաղըլարըմը-
տան , աղնալըն շու տուր քի , Ին-
կիլթին հալա պիրինճի պահսընէ Տէվ-
լէթի օլմասընա , Ամէրիգա իլէ սայըր
պէօլիւք Տէվլէթլէր շիւպհէ իթմէքտէ
Խսէ տէ , քէնտիսի Ինկիլթին , հալա
պիրինճի պահսընէ Տէվլէթի օլտուղու-
նա պիր շիւպհէսի Եօգ տուր : Պու-
նուն հանիլըր տօղրու տուր , պունու
վուղուաթ պիգէ էլպէթ պիր կիւն
կէօթէրի :

Լաքին պաշըճա իւշ մատտէ Ինկի-
լթի էրէյի վաղըթտան պէրու ապիմ
էնտիշէյէ կիրիթթար իթմիշ տիր :

Պիրինճիսի , նասլ քի պունտան ագ-
տէմ տէտիք , Ինկիլթ թաղիտ գա-
պուլ խտէր միլլէթ տէյիլ տիր , Եանի
Եվրոբատա քիմնէ օնուն այաղընա Եէ-
թիշէմէզ , վէ պու ճիհէթլէ Եվրոբա-
տա Ինկիլթին գօրգաճաղը պիր միլ-
լէթ Եա տէվլէթ Եօգ տուր , Լաքին
Եիւղիւմիւղիւ Ամէրիգայա չէվիտիլի-
միլ կիպի , օրատա պիր պաշղա հիյէթ
կէօրիւրիւղ , օրատա պուլուրուղ Ին-
կիլթէրրատաքի Ինկիլթլէրտէն տահա
ալա պիր Ինկիլթի միլլէթի , քի Եվրո-
բա Ինկիլթի նէ Եաբապիլի խտէ ,
Ամէրիգա Ինկիլթի օն գաթընը վէ
տահա ալալըն Եաբապիլի : Կէչէնքի
Ամէրիգա ճէնկիլտէ պու խուսուս
թէմամը իլէ խալաթ օլտու , պիր սէնէ
զարգընտա Ամէրիգա Ինկիլթլէրի
Եիւղլէր իլէ զըրյը կէմի , միւնունլար
իլէ ապէր , թօփ , թիւֆէնկ վէ սի-
լահ , վէ տէօրթ պէշ Եիւղ միլլէն լիւրա
բարա թէտարիք խտէպիլտիլէր , պու-
նու Ինկիլթիտէն պաշղա պիր միլլէթ
Եաբամաղ : Ինկիլթէրրա Ինկիլթլէրի
պունու կէօրիւղ , տէչէթէ կիրիթ-

թար օլտուլար , վէ պաշղա պիր չէյ
իլէ Եօնիւնիւ ալամայըպ , պարէմ շու
գուվլէթի ճէմիլլէթի իքիլէ պէօլէրէք
Եքիսինի տէ զայիթ պրաղմաղ իւղրէ ,
գօրպալարըն թէրաֆընը թուլտուլար ,
Լաքին մուվաֆիաղ օլտուտըլար ,
չիւնքի Ամէրիգա Ինկիլթլէրի , գօր-
պալարը Եէնիպ , Եինէ պիր գալտըլար .
Ամէրիգա Ինկիլթլէրի , պիր կիւն տէ-
յիլ Խսէ , պիր կիւն Եվրոբա Ինկիլթ-
լէրինտէն պունուն ինթիլգամընը ալա-
ճաղար տըր . վէ աճաթիլ շունտա ,
վէ Ինկիլթ միլլէթի թաղիտ գապուլ
իթմէզ տէտիլմիլ պունուն իլէ տէ
խալաթ օլտու քի , Մէմալիքի Միւճ-
թէմայըր Ամէրիգա Են սէրպէսթ պիր
մէմալիք օլուպ , տէրունիլէ Ալաման ,
Իթալեան , Սպանիոլ , Շուէտ , Բուճ
Երմէնի հէր միլլէթ պիր հուգուղ պիր
միւսապալա գապուլ օլունտուղու վէ
րէիստէն թուլթ Են քիւչիւք մէմալէ
գատար ճիւմէսի ինթիլապլէ նապ
օլտուղու հալտէ , շիւպհէսիլ օգատար
միլլէթլէրին հուգուղ վէ միւսապալը
պիր օլտուղու հալտէ , Եինէ Ինկիլթ
ճինսինէ Եէթիշէմէտիլլէրինտէ , րէիս ,
վիւքլա , ամիրալ , ճէնէրալ , կոլեր-
նաթօր , հէպ Ինկիլթ ճինսինտէն ին-
թիլապ վէ նասպ օլունտուլար , Եանի
Ամէրիգատա շիմտիքինտէն զիտտէ
միլլէն միլլէն , Եճնէպի տէ պունունա ,
Եինէ լիսան , հիւքիւմէթ վէ իտարէ մէ-
մուլըրը Ինկիլթ ճինսինտէ գալա-
ճաղ տըր . Եանի Ամէրիգա տալմա
Ինկիլթ գալաճաղ տըր , վէ պու տուր
իլթէ Եվրոբա Ինկիլթլէրին գօր-
գուսու : Էյէր Ամէրիգատա հուգուղ
վէ միւսապալ իթթիլապընճա , պիր
Թալիսան պիր Շուէտ , Եա պիր Երմէ-
նի , րէիս , Եա վէքիլ Եա պաշղա պիր
պէօլիւք մէմուր օլապիլլէյիտի , Ինկի-
լթ իւմտ իտէրաի քի , կիւն օլտու
Ամէրիգա Ինկիլթլէրտէն չըգար վէ
քէնտիսիտէ արթըղ գօրգաճաղ օլտու-

տու , Լաքին շու իւմտին Եօնիւնէ
գաթի սէտալէր չէքիլիշ տիր :

Ինկիլթին իքիւնճի ֆիւթուր կէթի-
տիլ չէյ , Միւվէյիշ գանալը տըր :
Շիմտիլէտէք Աթլանտիք Օգիանտուն-
տան պաշղա Եէրտէն , Հինտիստան ,
Չին , Գօչինչինէ վէ ճարօնա կիտի-
լիպ կէլինէմէտիլլէրտէն , պու ալթը
Եէտի Եիւղ միլլէն ահալիսի օլան
Ասիա մէմալիլլէրինտէն մահգէն վէ ան-
պարը Լօնտրա իտի : Պունտան Ին-
կիլթէրրայա նէ վարիտաթ հասը օլա-
պիլիտի , թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր :

Լաքին Միվէյիշ գանալը Եաբըլ-
տըլտան սօղրա Աթլանտիք օգիանտ-
ունա հաճէթ գալմայըպ , վէ Հին-
տիստան Չին , վէ ճարօն , մաթահ-
լարը տօղրու Ագտէնիլլէ կէլիպ , Եա
Մըրըր Եա Ֆրանսա , Եա Իթալիա , Եա
տա Աւսթրիա լիմանլարըն պիրի Եա-
լիստ տէօրտիւտէ Ինկիլթէրրա Եէրինէ
պու ճէիւմ էթթալէ մահգէն վէ մէր-
քէլ օլաճաղ տըր :

Վաղաա հէնիւղ պունուն թէմամը
իլէ ինրասը , վաղթա վէ գանալըն
տահա զիտտէ տէրինլէնմէսինէ միւհ-
թաճ , Լաքին թէքմիլլինտէ պաշա
չըգաճաղըն արթըք քիմէնին չէք վէ
շիւպհէսի Եօգ տուր :

Իւչիւնճիւ մատտէ . Բուսիանըն օր-
թա Ասիատա կիթտիքճէ իլէրիլլէյիպ ,
արգատան Հինտիստան Եանաշմաթը
տըր : Տօղրուսու Եօգարտա զիքր օլու-
նան իքի զայլէյէ նաղարէն քէք քիւ-
չիւք զայլէ տիր պու : Պունուն իշին
ճիւղի պիր մալիւմաթ վէրէպիլիլլէրի :
Ինկիլթին Հինտիստանտան միւլքճէ
պիր մէնֆաթթ Եօգ տուր : Հինտիս-
տանըն սէնէվի Ելլի միլլէնա Եաղըն
պիւճճէսի օլուպ , պու բարա Հին-
տիստանտան ալընըպ , Հինտիստանա
աարֆ օլունուր , վէ պունտան Ինկի-
լթ խաղինէսինէ պիր բարա կիրմէլ :
Նէ տիր Եյլէ խտէ Ինկիլթին Հինտիս-

տանտան Են պէօլիւք քիարը : Շու քի
պիւթին Հինտիստանըն խտէլլէրի
Ինկիլթին Ելլնտէ օլտուղունտան ,
Հինտիստանըն իշէրիլլէրտէն Հինտիլլէ-
րին հէր մահալու խտէլլէրէ Են-
տիքտէ , Ինկիլթ թիւճաղարընըն
Ելլնէ կէչէր , վէ Եվրոբայա կէթիլիպ
իթթէտիլլէրի ֆիւթա սաթարըպ , վէ
պէօլիւք վարիլլէթլէր քէյաա խտէր-
լէր : Վաղաա Հինտիլլէրին սաթի միլ-
լէթլէրէ տէ մալ սաթմասը օ գատար
մէմու տէյիլ տիր , Լաքին Ինկիլթ
կէմիլլէրին վէ թիւճաղընա օ գատար
իթթիլաղըր վէրիլլէր տիր քի , պաշղա
հիշ պիր միլլէթ անլէրէ շիմտիլլէրէ
րէգապէթ խտէմէլտի , Լաքին շիմտի
գանալըն Եաբըլմասընտան , Հինտիս-
տան Եօլու Եաբը պէ Եաբը գըսալ-
տըլընտան , հէր միլլէթ կէմիլլէրի վէ
թիւճաղը , Ինկիլթլէ րէգապէթ ի-
տէպիլիլլէր :

Պինաէն ալլէյ , Բուսիա արգա-
տան Հինտիստանա Եաղաշապիլլէ ,
գարատան Եվրոբայա էթթաա նաղի
միւմքին օլամայաճաղընտան , Ինկիլթ-
լին ալաղըլթաթընա պիր սէկիլլէ վէ-
րէմէզ , պաշղա տըր չըմէն տըքէրլէր
Եաբըլըպ , Եվրոբայա տէնիլտէն գօ-
լայ էթթաա նաղի միւմքին օլտուղու
հալտէ , օ վաղըթ վաղաա Հինտիս-
տան , Չին վէ ճարօն ալաղըլթաթը
Բուսիա Ելլնէ կէչիպ , Ինկիլթլէ պէ-
յիւք քէտէր օլապիլիլլէր . Լաքին պու
տա Եիւղլէրճէ սէնէլլէրէ միւհթաճ
օլուպ , շիմտիքի սիլիլլէրէ գօրգու
վէրէճէք պիր չէյ տէյիլ տիր :

Պունըրըն ճիւմէսինտէն Ինկիլթ
հաղընտա շունու ֆէհմ իտէպիլի-
րիլ քի , պու միլլէթ Եալընըլ քէն-
տինի տիւչիւնիւր , վէ քէնտի իշինէ
պաղար . Ֆրանսըլըն տիւննայը Ֆրան-
սըլ էթմէյէ գաղըշտըլը կիպի , Ին-
կիլթ տէ տիւննայը Ինկիլթ իթմէյէ
գաղըշտաթըտան մատատ , տայըմա

հաղորդող դառնալով իսկույն Ինկիլիդին էն դօրդառուղու շէյ պուտուր քի, քիման Ինկիլիդ օլմանըն, վէ Ինկիլիդէ պէնդէմէսին, Ինկիլիդ պուտուր քէն-տինէն էօլլում ատտ իտէր: Քէզալիք Ինկիլիդ տէ պաշդա միլլէթէ ասլա պէնդէմէսին: պու սէպէպտէն նաշը, Ինկիլիդ, Ինկիլիդ լիսանընտան պաշ-դա լիսան սէօյլէմէզ, Ինկիլիդ մէզ-հէպինտէն, Ինկիլիդ ասէթլէրինտէն այրըմազ: Եէնի մէզհէպ սէրպէսթի-յէթի, Եէնի Էֆքերարար, Եէնի ա-տէթլէր Ինկիլիթէրրայա բէք գօլայ տուխուլ իտէմէզ: Էլլի ալթմիշ ճինս աստամըն իշինէ պիր Ինկիլիդ դարըշ-տըր, օ սասաթ պէլլի տիր քի, օ ա-տամ Ինկիլիդ տիր: օ պիրլէրինի բէք գօլայ աշնայամազսըն քի, Թալիան մը տըր, Շուէտ մի տիր, Ֆրանսըզ մը տըր, Ալաման մը տըր: Բօլիթիգա-սընտա տախի այնը պէօյլէ տիր, Եա-նի տայիմա հաղորդ, վէ Ինկիլիդ:

Սայըր տէվլէթլէրին վէ միլլէթլէրին իշինէ էն ազ դարըշտն Ինկիլիդ տէվ-լէթի տիր: Էլինտէն կէլէն հիշ տէ դարըշտազ, լաքին պէօյլէք տէվլէթ-լէր նէզտինտէ պիր ըշյ տէ քէնտինին օլաճաղընտան, չարէսիզ պէրապէր պուլունաճազ տըր: լաքին հէր նէ հիշլէթտէ պուլունաճ, Ինկիլիդլի մու-հաֆազա իթմէք իշին տիր: պու օ տէվլէթ տիր քի, պիր Ինկիլիդ մահ-միսի Բաշիֆիդօնուն պին լիրա ալա-ճաղընըն թահսիլի իշին Եունանիս-թանը մուհասէրէ իթմի, վէ Հապէշ-տէն իւշ Ինկիլիդ գուրթարմազ ի-չին օն միլիօն լիրա սարֆ իթմի, Խիւլասայը քէլամ Ինկիլիդ քէնտին-տէն վէ ինկիլիթսօսունտան պաշդա պիր շէյ տիւշիւնմէյիպ, Եվրոբաբօ-լիթիգա վէզնէսինտէ աղըրըզը զիա-տէ իսէ տէ, թէրաղիլի տայիմա Պրի-թանիա թէրաֆընա աղըրմազ իշին տիր: Եէնի միլլէթլէրէ վէ Եէնի Էֆ-քերարարա Եարայաճազ Ինկիլիդին պիր պուլոտայ աղըրըզը Եօգ տուր: Կէլէլիմ Ֆրանսայա:

(Տէվլէթ: Էլլան-ճաֆ:)

ԷԼՁԷՄ ՊԻՐ ՏԷՐՍ

Կէշէն բազար կիւնիւ Օրթաքէօյտէ վազը քաթիլիք քիլիսէսինտէ, Էլմիսթ-նական միլլէթտաշարըմըզտան խայլը-ճա զէվաթ հաղըր պուլունտուգլարը հալտէ, Էնֆիէճնան վարդապետ մու-ղայիլի նիզամը քիլիսէ օլարազ վէր-տիլի նութգտա պիր թագըմ մէզհէ-պէ, Բարայա, վէ Կաթոդիկոսա դար-շը ազլիաթ էյլէտիգտէն սօղրա՝ տէօ-նիւպ Բարա հաղըրթլէրինին Եաղըրըր օլտուղունու պասթու դատէմ էյլէ-միշ օլտուղուն մէսմուլիմիզ օլմուշտուր: Մէրգուլմ Էնֆիէճնի քիլիսէսին Եաղը-մազ օլտուղունա իթիգատ իտիւպ, Բարա հաղըրտա պէօյլէ պիր իթի-գատ մուղայիլի մէզհէպ, վէ ազըլ օլտուղունա կիրիշմէսինտէ շուրասընը

Ինկիլիդ իտէրիզ քի, Էկէր քիլիսէ Եա-ղըմազ իսէ, չիմտի ումուլմի մէճլիսէ թէճէմիւ իտէն պու Եաղըմազ քիլի-սէ, Բարանըն Եաղըմազ օլտուղուն դարարը գաթիսին նէշը ու իլան ի-տէր իսէ, իշպու դարար թուլթուլա-ճաֆ մը:

Քիլիսէ Եաղըմազ իսէ, շու գարա-րընտա տա միւճէրըթ Եաղըմազ օ-լաճաֆ մը տըր, չիւնքիւ գարար ա-գայիտի տինիյէյէ այիտ պիր քէյ-ֆիէթ տիր: Ֆադաթ Էնֆիէճնի պու գարար վէրլիտիքտէ, քիլիսէ տէ Եա-ղըրը տէյէճէք տիր, պունա տա իս-պաթ, չիմտիյէ գատար պիր տալտա տուրմամալար տըր: Պիր տէ պու իլ-մի իլահիտէն պէհապէր քիշիլէր գալ-դըպ՝ պիլ ալիմ փիսգօփոսան զիւ-յիւմլէրի արգասը սըրա կիթմէտէիզ, տէյի ալէմի ալտաթմատա տըրլար: Բօմատա թէճէմիւ իտէն փիսգօփոս-լարըն պազըլարը իտտաա իթմիլէր ի-սէ, Բարա Եաղըրըր մէսէլէսի իւզէրի-նէ օլմայըպ՝ պէօյլէ պիր գարարըն վազթի տէյիլ տիր Էֆքերարընա խըտ-մէթ իթմէքտէ իտիլէր, Պու իթտաա-տա գալանըրըն Էսամէսի տէ պու կիւն օթուզ իւշ քիշիտէն իպարէթ տիր: Ալթը Եիւզ շու գատարը հէմ Եաղըմազ, վէ հէմ տէ վազթը տըր Էֆքերարըն Է խըտմէթ իթմէքտէ տիր-լէր:

Շուրասը տա միւթաալա օլունմա-լը տըր քի, փիսգօփոսլարտան պազըլա-րը վազթըր տէյիլ տէի պասթու գա-տէմ իթմիլէր իսէ, Էնֆիէճնի վէ Էմ սալլէրի կիպի պիր թագըմ Էհլի ֆէ-սատըն մէզքիւր դարարը պիր ֆըր-սանտ ատտ իտիւպ՝ Էֆքերարընտա պուլունտան ֆէնալըզլարը իճրա էյլէ-մէք իշին՝ գարարը մէզքիւր սէպէպ օլտու տէյի, քէնտուլէրինի կէօյա բա-գա չըդարմազտա օլաճաղըրը գօր-գու վէ իթիլարընտան հասըլա կէլէն պիր թէտպիր իտի:

Շիմտի պիլգէ Էնֆիէճնի բարաղըզ Եօլունու Էօյրէնմէմիշ օլտուղունու վուգուլաթ ալէմէ թատիգ էթմիշ օլ-տուղունտան, պիր ազ տա Աստուա-ժարանուլիւն ալէրսի մէրգուլմէ օգու-յալըմ քի, պու պապտէ տախի մէր-գուլմ վարդապետին իլմի նէ տէրէճէ-տէ օլտուղուն ալըքեար օլուն: Ֆա-գաթ Էվիլէ Էմիրտէ մուլթմասարէն Բարանըն Եաղըմաղըրը նէ տէմէք օլտուղունու պէյան Էտէլիմ: Բարա Եաղըմազ տէնիլիւրսէ հէր շէյտէ տէ-յիլ տիր Է Ինսան օլտուղունտան, ին-ոանի թապիաթըն անհուսու տուր: Անճազ քիլիսէի շէրիֆին ըհիսի զահի-րի պուլունտուղունտան, տին վէ ա-տապ մատտէլէրինտէ, ումուլմի քիլիսէ իշին օլտուղլարը հալտէ, վէրտիլի գա-րարըրտա միւճէրըթտ Ալլահըն Եար-տըմը օլաճազ տըր: Բարա Եաղըմազ տէնիլի իսէ իշթէ պու տուր: Վէ ֆիւ-հաղըրէթ Հազ Թաալա քէնտի վատը իւզրէ, գարար վէրլիէճէք քէրթէտէ

քիլիսէսին ըհիսի զահիլինէ Եարարմ Էտէմէմէզլիք իթմէզ: Պունա պինաէն տիր շու աթիտէքի սէմա քի զապէ-թալէր նէշը ու իլան իթմիլէր:

«Բօմա քահանայապետի տին վէ ալապա տախի մատտէլէրէ սիճիլ վէրտիլինտէ Եանըլմազ»:

«Բօմա սուրը քիլիսէսի ումուլմի գա-թիլիք քիլիսէսի իւզէրինէ Եիւճէ վէ թէքմիլ ըշիսիլիյէ վէ պաշըզա մայիք տիր, վէ քիլիսէյի մէզքուր Քրիստոս Էֆէնտիլիլին քէնտիսինտէն Շէյիւլ Էհէպիլուն հաղըրթ Փէթրօնուն չախ-սընտա քի, Բօմա քահանայապետի տէ օնուն խալէֆի տիր, գուտրէթի քիւ-միլէ ախլ Էթմիշ օլտուղունու սահի-հէն վէ թէվաղույուլա թանըր: Վէ հէր շէյտէն Էվիլէ տինին սահիլիլինի մուհաֆազա Էթմէսի ֆարզ օլտուղուն Էհիլտէն, տին խուսուղունտա հէր նէ մէսէլէ զուհուր իտէրսէ, օնուն շէ-րաաթըլա գաթ օլունմալը տըր:

(Իքինճի Լիօն մէճլիսի) վէ մատամ քի Էֆէնտիլի Զիսուս Քրիստոսուն «սէն սին գայա» Եայն տէյէրէք վէրտիլի սիճիլ ունտուլաճազ, պու սէօյլէնիլմիշ օլուն սէօլլէրտէ, ֆիլիէն իսպաթ օլունուր: Չունքի առաքե-լական քիւրսիտէ գաթօլիք մէզհէպի տախիմ Էհէսիլ հըֆիլ օլունմուշ, վէ մուգատտէս թալիմաթ Էօյրէտիլմիշ տիր (Որմիդը Բարանըն չարգ Էփիս-գօփոսլարընտան իմզալանմիշ օլուն տին իզրարընտա): Պու ճիհէթտէն աղիզ մէճլիսին թահսին Էթմէսիլլէ պիլ (Եանի սօգուղունու Պիոս) շէօյլէ Էօյրէտիլ «վէ ագայիտի տինիյէ կիպի սիճիլ վէրիլիք» քի, Էֆէնտիլի Զի-սուս Քրիստոսուն պիլզաթ հաղըրթի ֆէթրօնուն չախսընտա Բօմա քահա-նայապետինէ, «սէնին իշին ըիճա Էթ-տիմ քի, սէնին իթիգատըն գանշա-մասըն» տէյի վատ օլունմուշ օլմաղի-լէ, հալան քի ճիւմլէ քիլիսէիլարըն Եիւճէ վարդապետի մէմուլիյէթինի գուլլանարազ, տին վէ ամէլ խուսու-սունտա ումուլմի քիլիսէյէ ըհամէն պիր սիճիլ վէրիլիք, Ալլահըն Եարար-մըլա մինպաաթ Եանըլմազ, վէ Բօ-մա քահանայապետինին պու Եանըլ-մաղըզ (անպալալթիւն) իմթիյաղը քիլիսէսին Եանըլմաղըրը մէսէլէսինէ տէ չամիլ տիր: Վէ Էյէր պիր քիմէ (մաազ Ալլահ) պիլիմ պու գաթի գա-րարըմազ գարըր սէօյլէմէյէ ճէսա-րէթ Էտէրսէ, օ մաղուլէ քիշի գա-թօլիք տինինին սահիլիլինտէն, վէ քիլիսէսին պիլլիլինտէն ուզաղլանա-ճաղըն պիլմիշ օլուն:

Իշպու (սքէմայը) պիր ճիւղի տի-գաթըլա օգուլան միւճէրըթտ թանըր քի փափանըն Եանըլմաղըրընը գարա-րը, Եէնի պիր Էլլահըն տէյիլ, իլա զայէթ Էսիկ պիր սահիլիլին գա-թի գարարը տըր: Վէ ֆիլիպըր մէզ-քուր (սքէմա) Էվիլէ Էմիրտէ, Էքինճի

լիօն ումուլմի մէճլիսինտէ ագայիտի տինիյէյէ տախի մէսէլէլէրին գաթի գարարը հաղըրթի փէթրօնուն խալէ-ֆէլէլինտէն վէրլիլմէի տիր տէյի քէ-սիլէն գարարա իսթինապ Էտէր: Մէճ-լիսի մէզքիւր Լիօն շէհրինտէ 1274 թա-րիսինտէ Երանիլի Գրիգոր փափանըն ըօմա քահանայապետիլիլի զէմանընտա ըլում քիլիսէսի իլէ լաթին լիլիսէսինին իթմիֆազընը պաշա չլադուրազ իշին ագատ օլունմուշ տուր: Իշպու մէճլիս-տէ պիլզաթ ըիլապէթ Էտէն փափա-տան մատա, պէշ Եիւզ Եպիսկոպոս, ալթմիշտան Էթմիշէ գատար աքբայ-լար, պինէ Եազըն փրէլաթլար, Ա-րակօն փատիշահը Ճիւրքօմօ, ըլում իմ-փէրաթօրունուն վէ թաթար փատի-շահընըն սէֆիլիլիլի, վէ փէք Չօք հիւ-քիւմտարըն Էլիլիլիլի հաղըր պու-լունտուլար: Մէճլիսի մէզքիւր մա-յիս 7 տէն յուլիս 17 յէ գատար, Եա-նի իքի այ օն կիւն միւմթէտ օլտու: Պու մէճլիստէ լաթիլիլիլի իլէ ըլումա-րըն իթմիֆազը ճիւմլէլին մէսէրէթի իլէ հասըլ օլտուգտան սօղրա, ըլում իմփէրաթօրունուն մուրախիսա վէքի-լի, իմփէրաթօր նամընա օլարազ, ըօմա քիլիսէսինին իթիգատընը ալա-նէն թագըրիլ Էտիպ, ագայիտի տի-նիլիյէ տախի պիր մէսէլէ զուհուր Էթ-տիլի հալտէ: Բօմա քահանայապետի շէրաաթըլա գարար վէրլիլիլի տիր տէյի սէօյլէտի:

Իմտի Էքինճի Լիօն մէճլիսինտէ սէօյ-լէնիլլէն Եէնի իճտաա պիր շէյ օլմա-յըպ, մուգատտէլինտէն փափալարըն, մէճլիսլէրին, աղիզ փէտէրլէրին վազ Էթմիլիլիլի շէյն թէքերիլիլի իտի: Պու ճիհէթտէն մէզքիւր (սքէմատա) չարգ Էփիսգօփոսլարընը իմզալամիշ օլտուղլարը Որմիդը փափանըն տին իզրարը իրատ օլունմուշ տուր: Եւ-գիլքեանըլը թէօհմէթի իլէ միւթթէ-հիմ օլուն ըստամիզ Եպիսկոպոսու Ա-կալիոսա պիր գաշ տէֆա նասիհաթ օլունտուգտան սօղրա, բանադըրըլ օլ-տու, վէ պիլէսինճէ հէքօռաճըլա խայլը քիշիլէր ճէլպ Էթմի: Պունըր-տան պազըլար սէրիան, պազըլար պի-րազ սօղրա: վէ Ակալիոսուն վէֆա-թընտան սօնըրա հէման հէփիսի տէ, օ հէքօռաճտան կէրի շէքիլիլիլի: Վէ Կուստինոս իմփէրաթօրուն, Որ-միդը փափանըն զէմանըլինտէ, պիր տին իզրարը իմզալամազ շարթըլա Բօմա պիլլիլինէ գապուլ օլունտուլար, վէ ճանը կէօնիլիլի իմզալատըլար, Մէզքիւր տին իզրարը շէօյլէ պաշար: Սէլամէթէ Եէթիլմէք իշին Էլզէմ օլուն պիլլիլին մատտէ, սօղրու տին գանունունու կէօղլէթմէք, վէ աղիզ փէտէլլէրին ըիլպյէթիլինտէն այրըմա-մազ տըր, չիւնքի Զիսուս Քրիստոս Էֆէնտիլիլին «սէն գայալարն», վէ քի-լիսէյի պու գայանըն իւզէրինէ պինա Էտէճէյիմ տէյէրէք վէրտիլի սիճիլ ունտուլաճաղըն տըր: Վէ պու սէօյ-լէնիլլէն սէօլ տախի ֆիլիլլէն իսպաթ

օրունմուշ տուր, չիւնքի առաքելական քիւրսիւտէ գաթօրիք մէջնէպի պօղուլմայարագ տախմա հըֆիլ օրունմուշ տուր» :

Պօստիւէ պու տին իգրարը հագգընա սէօյլէտիյինտէ, Որմիդգ Բաբանըն ինչա էթտիյի պու տին իգրարը, Շարգ Էփիսքփոստարընն ճիւմէտինտէն, վէ օնլարըն պաշարը օլան Ըստամպօլ փաթիքիքէրինտէն գապուլ օրունտու : Վէ պու խուսուտան տօլայը Ղարպ Էփիսքփոստարը, ալէլ խուսուտ Կալիքանլար զիյատէտիյլէ խօշնուտ օլտուլար, իմտի պու տին իգրարընն ճէմի գաթօրիք քիլիւսէսինտէն թահիթն օլունտուղու չիւպհէսիգ տիր տէմիշ տիր : (Չատագուլ Լայն) վէ Ֆէնէլօն 1714 Յունիս 23 . թարիխի հովուականնտա, մէզպուր տին իգրարընն սէօյլէրին իրատ էթտիքտէն սօղրա, «Հերձուածող Էփիսքփոստարըն պունուլա պիլիյէ տէօնտիւքէրի պէօյլէ ընսմի վէ ալանէ պիր ամէլի, ճիտտ օլարագ, վէ հագիգի պիր մանսը օլմայան, վէ սախթէ պիր ըիսպէթտէն նէշէթ էթմէ մէշքուք վէ մուպալալար սէօյլէր տիր կիպի քիմնէ միւլահաղա էթմէսին : Մատտէ Ալլահ Էվլատընն սուրը Պետրոսա էթտիյի, վէ հէր կիւն ֆիլիէն իճրասը կէօրիւլէն պիր վատ հագգընտա տըր : Պու իճրալար նէ տիր : Պունլար տըր քի առաքելական քիւրսիտէ մէզհէպ տախմա պօղուլմատան հըֆիլ օրունմուշ տուր, Եանի Մօ Էփիսքփոստ Պօստիւէնին սէօյլէտիկինէ կէօրէ, պու քիլիսէ տախմա պիքիր տիր . տախմա ֆէթրօ քէնտի քիւրսիսինտէ սէօյլէր, վէ Բօմա տինի տախմա քիլիսէնին տինի տիր տէմիշ տիր» (ֆէթրի Պալլէրին Լայն) :

Իմտի մատամքի զագէթալէր պու շէօհրէթլի (սքէմայը) իլան իթմիշ տիրլէր, օնուս մագմուսուսուտա քէմալլիլէ միւթալաա էթմէյէ հիւմէթ էթտինլէր : Էվլէլա, պու կէրէքիլիյին պիր խապթը տըր քի, քիլիսէնին գատիմի ըիսպէթտին կէօսթէրիւ : Իքիննճի, տիվլումաթարա պիր ճէվապ տըր քի «Յուստինաս Իմիէրաթօրուն, Բաբանըն Եանըլմաղլընըն իլան օլմապընա քէտէր էթմէտիքտէն մատա, օնա մուսվէնէթ, վէ քէնտիսինն տէօնու թագրիւր էթմէսինի խաթըրա կէթրիւր : Իւչիւնճիւ, գօրգաղ քիլիլէրէ պիր ճէսարէթ տիր քի, Բաբանըն Եանըլմաղլըն կէրէք Որմիդգ Բաբանըն վէ կէրէք Երանելի Գրիգորուն հիւքիւմէթէրի զէմանընտա միւնէզապը մուճիպ օլմատըգտան պաշգա, Հերձուածլարա նէթիճէ վէրմիշ օլտուղունու օնլարա խապէր վէրիւր, վէ տէօրտիւնճիւ, Կալիքանլարա պիր նասիհաթ տըր քի, քէնտի լաթալարընա պէնզէմէյէ, վէ քէնտի քիլիսէլէրինն իքինն Լիօն մէճիսինտէ Բաբանըն Եանըլմաղլընըն իլան օլմասընտան մէմուսնիլէթ տուլտուգլարը կիպի :

քէնտիլէրի տէ պու կիւնքի կիւնտէ մէմուսն օլմայա վէ Պօստիւէնին վէ Ֆէնէլօնուս թալիմաթլարընն արգասընա կիթմէյէ օնլարը տալէթ էտէր : Պէշիննի, Էնֆիէճեանըն թէֆէվիլիւնէ մահալ պրագմաղ : Իշթէ Բաբանըն Եանըլմաղլըն մէսէլէսի :

ՅՐԱՆԱԸՁ ԱՍՔԷՐԻ ԲՕՄԱՍՍ

Երմի իքի սէնէտէն պէրու, ագալի պէշ Եիւզ միլիոն Պրանգ սարֆը իլէ Պրանսըղն Բօմատա արքեր պէսլէմէսի, չիւպհէսիղ նէ Բաբայը մուհաֆաղա իթմէք իչիւն տիր, նէ տէ գարտինալարը, Էլպէթտէ պունա պիր պաշգա աղըր սէպէպ տէ օլաճագ :

Միլլէթիմիգտէ իլմի բօլիթիգա օգատար իլէրիլէմիշ տիր քի, տահա տիւնքի կիւն, Հասուն Կաթողիկոսուն Բաբարըն Եանըլմաղլ թէրաֆընտա պուլունտուղու, Եաթօտ Բաբանըն սէքիղ օն Էրմէնի Եպիսկոպոսարըն խայալի հուգուգունու էլլէրինտէն ալտըր իչիւն, Պրանսըղ, արքերինի Բօմատան չըգարաճագմըլ տէյի, զագէթալարտա միւլահաղալար Եանըլլապ, պունա ինանանլար տա պուլունտու :

Վագաա պաղը պաշգա աղըր սէպէպլէրէ մէպնի Պրանսըղ խարիճիլէ նաղըրը միւսիւ Տարիւ տախի, թէհտիտ մագմաթնտա պունու պիր տէֆա աղըրնտան գաշըրտը, լաքին տէր ագապ ինկիլթէրրա, Աւսթրիա, Բըրուսիա տէվլէթէրի թարաֆընտան քէնտիսինն իլթարըր օլուպ, նէ չիւրիւք տալա պասմըլ օլտուղունու աղնաթտըր, վէ պու կիւն, միւսիւ Տարիւ, Եա իսթիֆա իթմէք, Եա Բօմա հագգընտա րօլիթիգաաըն թէպտիլ էթմէք թէհիլքէսինտէ տիր : Կէօրիւնիւշ, իսթիֆայա մէճպուր օլաճագ տըր :

Հէր նէ հալ իսէ, պու իշին վիք տէրիննէ կիրիլմէյիպ, պու գատար տէրիլ քի, Պրանսըղ արքերի Բօմատան չըգտըրը կիպի, անինտէ Եա Իթալիա Եա Աւսթրիա Բօմայա տուլուն իտէճէք տիր . պունլարըն հէր հանլըր Էվլէլ տալմանա, նէթիճէսի իթալիա վէ Աւսթրիա պէյնիտէ պիր պէօյիւք ճէնկ տիր : Աւսթրիայա, իթալիայը վուրմագ, վէ զայպ էթտիյի իթալիա Էյալէթէրինի Էլինէ կէչիւմէք, նիւայէթ իթալիա պիրիլինի պօզմագ իլիւն, Էն քիւչիւք պիր վէսիլէ քեաֆի տիր : Օ հալտէ Բրուսիա հէմ միւթէֆիգի օլան իթալիայա մուսալէնէթ իթմէք, հէմ Աւսթրիայը տահա զայիֆլէթմէք իչիւն, մութլագա ճէնկէ կիրիլէճէք տիր, Բրուսիա Իթալիատա ճէնկէ պուլաշտըրը կիպի, Պրանսըղ չիւպհէսիղ աղըր ինթիգամ իլիւն Բրուսիայը պասաճագ տըր, Բրուսիա Բրուսիայա Եարտըմ իտէճէք տիր, վէ ճիւմէսինտէն տէհշէթլու

հարպը ումուլի զուհուր իտէճէք տիր : Իշթէ Պրանսըղ արքերինին Բօմատան չըգմասընն նէթիճէսի :

Պունլարըն Էյի պիլիյիմիգտէն, կէճէլէրի Ագապեան վարժարանընտան չըգմագ իսթէմէյէն Եպոքոսա նասիհաթ իտէրիլ քի, պէշ օն պէօյիւք տէվլէթին նիղարէթի թահթընտա օլան Բօմա իւղէրինէ աղըլ Եօրաճաղընա Եաթօտ սպըրըլայաճաղընա, Սիս վէ Ագթամար Կաթողիկոսարընը աիւչիւնիւպ, չիլմէտէն Եօգարը չըգմասըն . վէ Պրանսըղ արքերինին Բօմատան չըգաճաղընը տիւ չիւնէճէյինէ, նիկողոս Սիստէն չըգաճագմըլ օնու տիւ չիւնսին :

Սէտայը Հագըգէթ, քաթիլիք քաթրիքիսանէսինն ընսմի զագէթատը տըր կիպի, պէյնէլ միլլէթ սէօյլէմէքտէ իսէ տէ, պունուն ալըր օլմայըպ՝ զագէթամըլ ընսմի օլմատըգտան մա՝ատա, նիմ ընսմի պիլէ տէյիլ տիր : Պու սուրէթտէ տէրճ օլունան պահալարըն մէսուլու պիլլէր օլուպ՝ շիքեայէթ իտէն պուլունուր իսէ, զագէթամըլա միւրաճաթ էյլէմէլի տիր : Փագաթ շուրասընը Էյիտէն պիլիւնլէր քի տէյէճէքլէրի վար իսէ, իշիտէճէքլէրի տախի վար տըր :

ՕԹՈՒՁ ՍԷՔԷԶԼԷՐ, ԵԻԱՅԼԵՆ

Կէչէն հագթա, օթուգ սէքիլլէր սէնսմէսի իլէ պաղը կրօնաւոր վէ աշխարհական քահանայարըն Եօրուգ հալլէրի իւղէրինէ, պաղը մուպահասալար Եաղտըրըմըրտա, թապիաթը իլէ Եալընըլ պու օթուգ սէքիլլէրին իչինտէ պուլունան կրօնաւոր վէ աշխարհական քահանայար իլիւն օլտուղու տէրքեար իսէ տէ, պու պապտէ հիւ պիր գըյլ իւ գալէ սէպէպ վէ վէսիլէ պուգմամագ իչիւն թէքրար մէճպուրուգ սէօյլէմէյէ քի, օ մուպահաստէ ճէրին իտէն լաղըրտըլարըմըլ, անճագ վէ միւնէրէտ օ օթուգ սէքիլլէր իլինտէ պուլունանլար հագգընտա տըր :

Եօգաա միլլէթին հիւքիւմէթը մէշրուէի ըուհանիլէսինն սատըգ գալանլարտա, Էօյլէ աղիլ կրօնաւորլար վէ աշխարհական քահանայարըմըրտա վար տըր քի, քիլիսէմիղէ վէ միլլէթիմիղէ էթթէտէն պէրու շէրէֆ վէ իղլէթ օլուպ, իլէրիւտէ քիլիսէտէն վէ միլլէթտէն պէօյիւք միւքեաֆաթատա նայիլ օլաճագլար տըր : Պունլարըն հագգընը տա զայ վէ իսթալ իթմէմէք իւղրէ, խոսսէթէն պու մահալլէ շէրճ վէրիլիւ :

ԳԱԹԻԼ ԿՈՄԻԿ, ՎԷ ՄՍԱԳԹՈՒԼ ԱՐԹԻՆ

Լալէ ճէմիլէթի կիրուհինտէն Էքսէրիսի մագթուլ Արթինին հագգընտա

պիր թագըմ արաճիֆլէր սէօյլէմէքտէ տիրլէր : Կէօյա մէրգուսուն Եիւղէրինտէն գամա, ընվօլլէր, պըչաք, նէ պիլլէլմ, պիր թագըմ սիւահար չըգմըլ : Ութանմատան տա պունլարը սէօյլէրլէր : Չապթիլ պին պաշարը մէրգուսուն Եիւղէրինտէ Եալունուգ պիր անահատար, պիր մէրթուպ, վէ պիր տէ մէճիտիլէ պուլմուշ, վէ պէօյլէտէ ֆէլիքէ Եաթիլլըլ օլտուղու պէտիհի տիր : Գաթիլ Կոմիկէ կէլիննէ, խիւտա պիլիւ քի . քէնտիլլէրինտէն փէք չօք զիտաէ պիլլէր, պիչարէ գաթիլն հալինէ թէհասիլ իթմէքալիլ : Վէ միլլէթէն պիր թէտպիր իգթիլա իտէրիսէ հէփսինտէն Էվլէլ Էօնէ տիւչէն պիլ օլուրուգ, Գիմ իսթէլ միլլէթտաշընտան պէօյլէ պիր սէֆիլին գաթիլ օլունմասընը : Անճք քէնտիլլէրի մէրգուսուն իսթինէ պիր տէ տիվանէլիլ իլամը Եիւքլէթմէքտէ տիրլէր : Տիվանէ իտի իսէ նիլին գուլանտընըլ : Նիլին մէսուլիէթլի պիր իլթմէթտէ Եանի չալուլալ, վէ ժամկաշուք իլլէրինտէ մէրգուսուն գուլանտընըլ : Տիվանէլէր իլէ իլինիլ նէ, Եօգաա, Լալէ քիլիսէսի պէքէսի օլտուղունտան մը տիվանէ օլտու :

Անճք շունու ըրճա իտէրիլ քի մաթթուլ Արթինին հագգընա օլուր օլմալ Եալանլար նէշրու իլան Էալմէսին, պարէ պու Եիւղալէնտէ քէնտի վալիտէ, հէմիլլէ, թաալիլ քաթ վէ աղրանլարընը գալալի պիր քաթ տահա գըրըմասըն, ինսաֆ էյլէլին պիր աղ ինսաֆ :

ՇԱՐԳ ԳԱԹՈՒԼԿԻԼԻՆԻՆ ԷՃԼԻ ԻՏԲԱՐԸՆԱ

Շարգ քաթիլիկ տէմէյլէ մալիւմ ֆըրգանըն ալէյինէ Էհլի իթիլալ մագմաթնտա մուսալէլ օլունաա, իթիլալ մանսը Հաղրէթի Իսանըն քիլիսէյի վահիտինէ միւնէրրէտ օլան իթիլիստը շաք էթմէք, Եաթօտ Շէյիլիւ Հէվարիունու Գիւրսի շէրիֆինտէն գաթի ալագա վէ խալէֆինտէն գաթի իսթիլալ էյլէմէք, Էլ հասըլ տինի Իսալիլին մէրքիլ օլտուղու Բօմա քիլիսէսինտէն խուրուճ էթմէք տէմէք օլուպ, ֆիլլէն վէ ընսմէն պու թէֆրիգի իթիլքեապ էթմիշ օլան տախի Էհլի իթիլալ թէմիլլէ օլունմատան իսթիլալ Էտիննէ, մէրսուսման քաթիլիլլէր Բօմա Բաբարընա Էլու կիպի իթաաթ իպրաղ էյլէտիլլէրի սըրատա պու Էլգեապը զիւլին թիսապտէն տահա զիւտաէ զաղապա կէլէճէրլէրի պէտիհի վէ Էմրի մուհագգաթ իսէ տէ, պունուլա պէրապէր քէնտիլլէրի պու ունվանա միւթմահագ Էտէն պաղը միւնագըլ հալլէրի տախի ինքեար օլունմայըպ, Էն Էհլէնի սըտգու իսթիլալմէթի մաղնուս օլմագտա տըր :

Պիլիմ պիլիլիլիլ, հէր քէշ քէնտի

Նամակառուսու վրդայէ Եթմէսի թապիի
օլտուղու կիսի, մէզհէպինի գորումագ-
տաիմի հէր քէշէ թապիաթ օլուպ ,
իգրար էթաիլի մէզհէպինի գալիտէ վէ
գանուռնուս սուրէթի թէտաֆիւտէ
օլտուս աիւլմէնտէն հըֆզ էյլէմէք
ամմէնին ախլաս ֆէրիդի օլմուշ տուր ,
խուսարսիլլէ մէզհէպ պահսը նամուս
պահսընտան հէր քէսէ վաճիպ իւթ
թէրճի հպուլունուպ , նամուս կէլէն
խալէլի էքսէրի սիւքիւթէ կէշմէք ճա-
իզ օլսա , մէզհէպինի իսլալի ճէմիի
վաթթտա մէզհէպտարանըն զազապընը
տապվէթ էյլէտիկինտէն , իսլամ , Գը-
րիսթիյան , վէ Եահուսի հիշ պիրի
քէնտի մէզհէպինի զէրրէ մըզտարը
լէքէ գապուլ էթմէյիպ , Բուլթիէ-
րէսթ պիլէ իթիգատը պաթըլէսինէ
ճան ֆէտա էյլէմիշ տիր . շէօյլէ քի
մատտէնին տրինճէսինտէն սարֆը նա-
զար իտիւպ , պէլէտիսինէ նազար
օլունսա , քիշի մէզհէպինին Եօլունու
Եա մուճիպի իֆթիլիսարը ատտ էյլէ-
մէսի , Եա օ մէզհէպտէն րիճու էթմէ-
սի լազըմ կէլիպ , պուռնուս իսլաֆրիտա
հարաքէթ իսէ , թէմէտտիւն վէ իճ-
թիմայա մախսուս էյլսաֆ վէ ֆէզաիլ-
տէն պիլէ պիպէհրէ պուլունմագ օլ-
տուղու շիւֆիհէտէն արի տիր :

Պէօյլէ պիլթիքտէն սօնրա , քաթո-
լիկ տինինին ա'տու վէ խասմիլէրի մո-
լումօլան միւնաղատան Շարգ քա-
թոլիկէրի հէման Բօմա քիլիսէսինտէն
խուրուճ , վէ քէնտի քիլիսէլէրինէ
տուլսուլ էտէճէքէրինի խայլա էյլէ-
յինճէ , մէրսուման քաթոլիկէր քէն-
տի տինէրինտէ սապիթ գատէմ պու-
լունտուղարընը պիր Եօլ ա'լանէն
թէմաճիւտ էտիպ , անլէրի միւթթէ-
հիմ վէ պիլի միւթթէրի էյլէմէյի
վաղիֆէ էտինմէտիլէրի շէօյլէ գալ-
սըն , մազա քաթոլիկ քիլիսէնէն ալէյ-
հինէ գըլամ իտիպ , պին տիւրիւ հա-
զարաթ , Գիւրսի Շէրիֆինէ նէշէ
հիճվ , Բարալարընա , մէճալիսինէ նէ-
շէ թաճիլամիլ արաճիֆէր , փիս-
գոպոպարընա , վէ րուհպանլարընա
նէշէ սիթէմքարի պէնտլէր , վէ քի-
լիսէյի մէզքիւրուս նըզամթընա , վէ
թէնպիհաթընա , վէ մէմուլաթընա
վէ աֆօրուղուս քիւլի րէզալէթ նէշը
էտէն էյլաքը փարէքէնտէյի խանէ-
լէրինտէն էքսիթ էթմէյիպ , հաթթա
նուսիս միսալի պաշլարընտա թաշը-
յալ , հէր քէլամընա պիրէր այաթըքէ-
րիմէ կիպի հայրան օլարագ , տահա
պէտթէրի օ պէտնամ էյլաքըն հէր
պիրինտէն պիր լէզլէթ ալըպ գահ-
գահա էթմէլէրի , վէ պիլի նամալու-
միսէ տէ , րիվայէթէ վէ իշին կիտիլինէ
պազարագ , գալէմէլի , աքճէլէրի ,
վէ նուֆուղարըլլէ անլէրէ մուսվին
տալիս օլմալարը վէ պուլունուս ճիւմէ-
սինէ իսպաթ , մէրսուման քաթոլիկ-
լէրին էքսէրիլէթինին իստընտան
տիլնէտիլիմիլ միւֆիսի սէօղլէրի էյլ-
րաքը մէզքիւրէտէ միւնտէրիճ կէօ-
րիւպ , հանկընը խոճա , հանկընը շա-
կիրտ օլտուղունուս պիլէ ֆարգ էտէ-

մէտիլիմիլ տօղրուսու քէնտիլէրին
միւթէնագըն հալլէրինի վէ պիլիմքէն-
տիլէրտէն շէքը վէ շիւֆիհէմիլի պախս
օլմագ իւզրէ տիր : Պիրտէ Հասուն
էֆէնտի պահսընա կէլինճէ նէ քաթո-
լիկ . նէ զայրը քաթոլիկ մուհարրի-
լէր միւշարէլէյի հաքիմի օլմայըպ ,
օլալար տապաճընը օլաճաղարընտան ,
թէքէրիւրէն թապ ու նէշը էթաթի-
լէրի մուֆասալ մուպահսաթէր հէփ-
սի պիր Եէրէ կէլիս իքի սաթըր պիր
իլամ թէշքիլ էտէմէյիպ , պուլարըն
քի էֆէքարտան իպարէթ օլաճաղը վէ
էֆէքար քա սէրպէսթ օլմայըպ , ին-
սանը հայվանտան թէֆիլիք էտէն ա-
գըլ տէտիլէրի պիր հաքիմին հիւք-
միւնէ թապի պուլունուպ , իքի էֆ-
քարըն պիրինէ զահիպ օլմագ իշին
իքիսինի տէ էյլիլ մուհաքէմէ էթմէք
լաղըմ կէլիլիսինտէն էֆէքար մուսմէ-
լաթտան զիստաէ շէտիտ պիր ճէզա
գանուռնու թահթընտա , վէ պու ճէ-
զա իսէ ագըլտան պիպէհրէ պուլուն-
մագ օլաճաղը տէրքար իքէն , քաթո-
լիկ մուհարրիլէր էֆէնտիլի մուսի-
լէյի ապա վէ գաթա խայրա թէ-
շէպալիս էթմէմիշ , մազա զալիմ ,
խալին , քեաղիպ , մուանիտ , էլ գը-
սա մէճմուլը պէտքէր տէյու ճի-
հանա իֆիա էյլէմէյի խըյանէթէ միւ-
թէճէտալի օլունճա , զարաղը ապի
վէ մագսուտու քիւլիլէրի քէնտի սէր-
քէշլիլէրինէ էօղը էթմէք օլտուղու
մալունմուլ օլուպ , զայրը քաթոլիկ
միւէլիլիլէր իսէ վաղիֆէլէրինին խա-
րընտա պուլունուս Հասուն էֆէնտի
տապաքընա պիրէր միւթէլէրի թալիլին
օլունմուշ կիպի , հագգանիլլէթ , ին-
սանիլլէթ վէ թէրպիլլէրին մուգատտէս
պօրճարընը ինքէր էտիպ , կէրէք
միւշարիլէյի վէ կէրէք մէշու հիւ-
քիւլամթընա իթաթթ էտէն գըսմըն
թէպիլլէրի զիմմէթլէրինէ տալի գա-
լէմէլլէրինտէն պիր սաթըր շէյ պիլէ
չըքմայըպ , ճիհանտէ կէօրիւլէմիշ
պիր հէմէֆէքար թարաֆիլիլլէրի միւ-
ճէրէտ մուսալիֆ ֆըրգայա սէնա
էյլէմէլէրի զայրը պիր շէյ համ օ-
լունամայըպ , Եալընը պու իքի միւ-
էլիլիլլէրին պէյինտէ միւշթէք պիր
մէնֆաթ իշին սուրէթի թէարուղ-
տէ , վէ թէտաֆիւտէ կիլի Եա աշի-
քար պիր իթթիֆագա համ օլուն-
մագտա տըր : Շարգ քաթոլիկէրի Բօ-
մա քիլիսէսինէ թապի օլտուքճա ,
մէքքիւր քիլիսէնին տիւշմէլլէրիլլէ
միւսապի հալտէ պուլունմայըպ , պի-
րինին մալահաթը մախսուսէսի քա-
թոլիկ մէզհէպի , տիլէրինին քիսիլի օ
մէզհէպի շիւրիւթմէք օլուպ , մէնֆա-
թիլարընը պիր Եօլ պըրսընլար . վէ
պիլի հէր պիլիլիլլէրի սէօյլէմէյի
մէճալուր իթմէսինլէր :

ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԹԸ
Մ Ի Ի Թ Է Ն Է Վ Ի Է
Լաթիւրքի զաղէթալը քապիլնճէ
թիւրքիյա թօրաքարընըն մատէնլէ-

րինտէն թէմէտտիւ հասըլ իթմէք իւզ-
րէ , պու տէֆա Ասիլթանէ պանքէր-
լէրինտէն միւրէթէպ պէշ Եիւզ պին
լիրա սէրմայէլու պիր ճէմիլլէթ թէշ-
կիլ օլաճաքմըշ :

— Պուլտան պէօյլէ Վարնայա իշ-
լէմէքսէ օլան նէմէ վարօրլարընըն
սէֆէրի իւշէ թէպտիլ օլմասը իլէ ,
Թուսա թարիլի իլէ էվրօպայա կիտէ-
ճէք Եօլճու վէ բօստայա պիր քաթ-
տահա սուհուլլէթի օլաճաք տըր :

— Պէրլինտէն ալընան մէքտոպ-
լարտա շու վէշ իլէ Եաղըլը տըր :

Պուլտան պիր քաշ կիւն էվիլլ Բու-
սիեպընըն պիրի Գըրալըն սարայընա
կիրէրէք քաբուճուլարա քարշը քօր ,
վէ Գըրալըն տարիլլէրինէ քտար չըքմա-
սընտա օրատա պուլունան խասսա ա-
կէլլէրի մէրքումա գարըլլայըպ տէր-
տէսթլէ հիւքիւլլէթի զապիլլէյի թէս-
լիմ , վէ անտէն տալիս տէր հալ պիր
քաշ զապիլլէրին իլէ պիրիլքտէ Բուսիյա
սիւնօրունա կէօթիլիլլէրի օրատա
թէվիլլի օլունմուշ տուր :

Մէքըմ Բուսիյալը , քիշի զատէ
պիր ֆուսիլլէտտան օլտուղունտան , նէ
պէպէպէ մէսին պու շէյ ճէտարէթ
իթմիշ օլտուղի հալա պիրինէմէմիշ տիր :

— Աթիլիլլէր պէյան օլունան ին-
սան քրսմընըն գաշ ալարիւ ճինսի
վար օլտուղի վէ անլէրէ մէնութ պու-
լունան միւթէհատտիս աշվաղըն պէ-
յանի տիր :

360,000,000 տան միւթէճալուզ
Քալքաս ճինսի , Եա-
նի Ասիյա գըթասըն-
տան կէլմէ օլուպ էվ-
րօպայա տաղըլմըշ օլան
պէյաղ ճինսիսան :

552,000,000 . Մօնղօլ , թապիր օ-
լունան ճինսի Բի Ասի-
յա գըթասընըն Շըմալ
թարաֆը սաքիլլէրի օ-
լուպ , պուլարըն թէ-
նի սարընա Եաղըն օ-
լուպկէօղլէրիլլէրի վէ
պուլունլարընա Եաք-
լաշմըշ , ալէսէվիէ տէ
պուլունլարըն Եօքարը
տօղրու պուլունուս տուր ,

190,000,000 . Եթիօպիէն . ճինսի-
քի Աֆրիքա գըթասըն-
տա պուլունան արապ-
լար տըր :

176,000,000 . Մալէզ , ճինսի քի
Մալաքսա նիմ ճէ-
գիրէսինտէն կէլմէ ,
Ովկիանիանըն զարպ
թարաֆընա Եայըլմըշ
քօյու թուղա րէնկին-
տէ թէնլէրի վար , վէ
պաղը իլլէրինտէ հապէ-
շի , վէ պէյաղ սըֆաթ-
լըսը տալի վար տըր :

1,000,000 . Էնոոս-Ամէրիքէն , ճին-
սի քի պուլունլարըն թէնի
պաքըր րէնկինէ չալար ,
1,279,000,000 Բիւրբէի արղըն թէք-

1,279,900,000 Նագլի Եիւքիւն
1,228,000,000 Պաղը ալիլլէրին հի-
սապը իւզրէ , պու մըք-
տարա պալիլլէ տիր :

51,000,000 Օլան ֆէրք :
Իշպու ինսանլարըն սէօյլէտիլլէրի
լիսան 3,642 տիւրիւ տիր , վէ 1,001
մէզհէպէ խըզմէթ իտէրլէր : Սէնէվի
Տիւնեատա 32,331,331 , Եանի կիւն-
տէ 91,554 , սահաթտա 3780 , տաքի-
քէտէ 62 քիշի վէֆաթ իտէր . պիրի-
պիր իւսթիլլէ ինսանըն Էօմիլ 33 Եա-
շընա քտար սիւրէր , 100,000 քիշիտէ
պիր քիշի 100 Եաշընա վարըր , 500 քի-
շիտէ պիր քիշի 90 վէ 100 քիշիտէ պիր
քիշի 60 Եաշընը պուլուր :

Ս.վաթրիա էհալիսի 32 1/2 միլիօն
թահմին օլունուր . Պուլարտան 16
միլիօնու Սլալ ճինսիտէն , Եանի
Բուսլարըն վէ Պուլարտան միւթա-
լիք օլտուղու ճինստէն տիր , 8 միլիօ-
նու . Սլաման , 5 միլիօնու . Մաճառ ,
պաղի գալան 3 1/2 միլիօն տալի պաշ-
լըճա Բուլմ վէ Եահուսի տիր : Մէշ-
հէպ խասուստնտա մէքքիւր էհալի
շէօյլէ թապսիմ օլունուր . 21 միլիօ-
նու Լաթին Գաթթիլլէ , 3 , 864 , 000 ի
շարգ արարողըն թիւնուս տա քաթօ-
լիք տիր . պուլարըն իլլիտէ Երմէնի
Գաթթիլլէ տալի վար տըր . 3 միլիօն-
տան պիր աղ զիյատէսի ապը օրթօ-
տօքս , Բուլմ քիլիսէսինէ թապի տիր ,
3 1/2 միլիօնու Բրօթէսթանթ , պիր մի-
լէնտան զիյատէսի տալի Եահուսի
մէզհէպինտէն տիր :

Ի Լ Ա Ն

Ապօնաթլարըմըն չօղու Բիէր Պօ-
նաթարթըն իսթիլլէթաղըն զաղէթա-
տան զաղէթայա օգու մալարընտա էյի-
ճէ թէլէլիլլէ հասըլ իտէմէտիլլէրինի
պէյան իթաիլլէրինտէն , իլլէրուտէ
այըրճա պիր րէսալէ իլլէ հիքեպէի , պա-
շընտան նիհայէթինէ քտար նաղլ օլ-
նաճագ վէ քէնտուլլէրինէ պիրէր նուս-
իսէ կէօնտիլլէրինէ :

Է Ս Հ Ա Մ Ը Ո Ի Մ Ո Ի Մ Ի Յ Է

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕԲԱՍԸ

ԵՆՕՎՄԸ	Ստաթիստիկ տեղեւորութիւններ				Էյլլէնտէն աղջտան			
	Ստաթիստիկ տեղեւորութիւններ		Էյլլէնտէն աղջտան		Ստաթիստիկ տեղեւորութիւններ		Էյլլէնտէն աղջտան	
	Այլլէր	Գարապիլ	Այլլէր	Գարապիլ	Այլլէր	Գարապիլ	Այլլէր	Գարապիլ
Չարշապա	52,	4	52,	3	52,	3	52,	4
Բէրշէմպէ	52,	3	52,	2	52,	2	52,	2
Ճուստա	52,	2	52,	11	52,	12	52,	11

ՄԷՍՈՒԼ ՂԱԶԷՐԱ
ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՔԱՅԷԼԱՆ

ՏԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆ
Կ . ՊՕԼԻՍ
Չամաքնըլար փող . Ակթեան խան Կ . 4,5,6.